

інституту незалежного уповноваженого з прав людини в умовах воєнного стану;

– удосконалити механізм контролю за дотриманням прав людини. Механізм контролю за дотриманням прав людини в умовах воєнного стану в Україні необхідно зробити більш ефективним, що потребує належної ресурсної забезпеченості відповідних органів і установ, а також посилення міжнародного контролю за дотриманням прав людини в Україні.

Важливо також зазначити, що збалансування національної безпеки та прав людини в умовах воєнного стану є складним і багатогранним завданням. Не існує єдиного і однозначного рішення, яке могло б забезпечити оптимальне вирішення цієї проблеми. Однак за допомогою вищезазначених заходів цілком ймовірно суттєво покращити ситуацію в цій сфері [3, с. 213].

Отже, збалансування національної безпеки та прав людини в умовах воєнного стану є надважливим завданням для будь-якої держави. Для України це завдання є особливо актуальним в умовах протистояння відкритій збройній російській агресії. Об'єднаними зусиллями органів державної влади та громадянського суспільства можливо досягти позитивної динаміки у цій сфері та забезпечити захист прав людини в умовах воєнного стану.

---

1. Гавриленко О.І. Дотримання конституційних прав та свобод в умовах воєнного стану. *Функціонування Конституції України та проблеми реалізації її норм в умовах воєнного стану : матеріали Регіональної наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 27 червня 2022 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. С. 55–57. URL : <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/10307/1/10.pdf>.

2. Гриценко А., Киричок І., Шаповал І. та ін. *Безпека нації в епоху глобалізації: сучасні виклики та загрози* : монографія. Київ : НАУ, 2019. 402 с.

3. Кучеренко О. С., Литвин В. Г., Липська Л. І. та ін. *Державна політика в галузі національної безпеки України* : монографія. Київ : Аграр Медіа Груп, 2020. 327 с.

УДК 342.7

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/256-258

Sofia SUKHACH

Student of Educational-and-Scientific
Institute of Law and Innovative Education

Iryna NIKITINA

Senior Lecturer of Department
of International Relations and Social
and Humanitarian Disciplines
of Dnipropetrovsk State University
of Internal Affairs

PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN CONDITIONS OF MILITARY CONFLICT

The right to life is an absolute, natural, and inalienable human right, enshrined in Article 3 of the Universal Declaration of Human Rights and Article 6 of the International Covenant on Civil and Political Rights. This right is also proclaimed in the European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms, as well as in other international legal documents and constitutions of many countries around the world.

The right to life is protected by law, and no one can be arbitrarily deprived of life. In particular, according to the provisions of Article 3 of the Constitution of Ukraine, human life, health, honor, and dignity, inviolability, and security are recognized in Ukraine as the highest social values. The affirmation and guarantee of human rights and freedoms are the primary obligation of the state [1].

In today's world, numerous international treaties have been concluded to protect individuals in peacetime and during armed conflicts. Unfortunately, this codification has not led to better protection of people during wars and has not properly safeguarded their rights from the tyranny of authoritarian regimes. The Charter of the United Nations prohibited war in 1945, but since then, more armed conflicts have started than ended, claiming more civilian lives.

Today, the relevance and importance of the right to life of individuals, its realization, and protection are evident because without such a fundamental right, all other rights lose any

significance. Life itself is a prerequisite for the realization of all human rights and freedoms. This right finds its embodiment in all human rights treaties and is part of customary international law. However, the right to life has a relative character and, under certain legal and factual conditions, may be lawfully restricted. In practice, armed conflicts and situations of violence within a country pose the main threat and obstacle to the realization of this right [3].

It can be said that the right to life is almost defenseless in times of war. The decisions of international and national courts regarding compliance with the right to life during armed conflicts do not always bring clarity because they often become a pretext for governments to withdraw from participating in international human rights protection mechanisms. Mechanisms for the protection of the right to life need improvement. On October 30, 2018, the UN Human Rights Committee adopted General Comment No. 36 to Article 6 of the International Covenant on Civil and Political Rights, attempting to address the main problems related to the protection of the human right to life. However, despite the adoption of such an important act, many issues remain unresolved [2].

Human rights that cannot be violated or restricted during wartime include the rights to equality and respect for human dignity, the right to personal integrity, the right to marry, the right to citizenship, the right to a fair trial, legal assistance, and protection, and the right to housing. At the same time, military command may restrict people's right to free movement. This includes imposing curfews, prohibiting or restricting the free choice of residence. Special entry and exit regimes from populated areas may also be established [4].

During a state of war, a person may be deprived of property rights. Forced expropriation of property is allowed under the law, provided that compensation is provided. The intervention in the private life of individuals is also provided for, including control over means of communication, inspection of belongings, documents, housing, etc. During a military conflict, people's rights to free choice of work may be restricted. Citizens during wartime may be involved in socially useful work. However, during wartime, elections and referendums that restrict citizens' right to participate in the management of state affairs are prohibited. Mass gatherings and rallies are also prohibited.

Therefore, in times of war, the fundamental human right – the right to life – is virtually defenseless. Murders and physical injuries, abductions of people in occupied territories and forced displacement, torture and inhumane treatment, rape, and other forms of violence are direct violations of both the right to life and the rights to dignity and integrity. Human rights to health care are also violated, including the inability to access medical care and causing harm to health due to injuries, and so on.

Damage or destruction of property can also be considered a violation of human rights, as well as situations where a person is deprived of their home due to war or unable to leave occupied territories.

Protecting human rights in conditions of military conflict is a paramount challenge that requires unwavering commitment and vigilant enforcement of international laws and agreements. In times of war, the inherent dignity and rights of individuals are often threatened, making it imperative for both state and non-state actors to uphold humanitarian principles and respect human rights standards [3].

One of the most fundamental rights at risk during armed conflicts is the right to life. Military conflicts often result in indiscriminate violence, including killings, injuries, abductions, and forced displacement, all of which directly violate this basic human right. It is essential for all parties involved in a conflict to adhere to international humanitarian law, which prohibits attacks on civilians and civilian infrastructure and emphasizes the protection of non-combatants [2].

Furthermore, the right to physical and mental integrity is frequently compromised during wartime. Torture, inhumane treatment, sexual violence, and other forms of abuse are rampant in many conflict zones, inflicting immense suffering on individuals and communities. Upholding the prohibition of such acts, as outlined in international human rights treaties and conventions, is crucial for ensuring the safety and well-being of all individuals, regardless of their circumstances.

Additionally, access to essential services, such as healthcare and education, is often severely disrupted in conflict-affected areas, further exacerbating the humanitarian crisis. Deliberate attacks on medical facilities and schools not only endanger the lives of civilians but also violate their right to access these vital services. Humanitarian actors must be allowed to operate safely and provide assistance to those in need, in accordance with the principles of neutrality, impartiality, and independence. Moreover, property rights and the right to a home are frequently violated during armed conflicts, with civilians facing displacement, destruction of homes, and confiscation of property [1]. Protecting these rights requires measures to prevent arbitrary displacement, ensure access to housing, and facilitate the safe return of displaced persons when conditions permit.

In conclusion, safeguarding human rights in conditions of military conflict is a collective responsibility that requires concerted efforts from governments, armed groups, international organizations, and civil society. By upholding the principles of international humanitarian law and human rights standards, we can mitigate the impact of armed conflicts on civilian populations and strive towards a more just and peaceful world for all.

1. Donnelly J., Daniel J. Whelan. International human rights. Routledge, 2020.
2. Kälin W., Künzli J. The law of international human rights protection. Oxford University Press, USA, 2019.
3. Luban D. Just war and human rights // Military Ethics. Routledge, 2017. P. 33–54.
4. Park I. The right to life in armed conflict. Oxford University Press, 2018.

УДК 327

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/258-259

Олександр ТИМОФЄЄВ
курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЧНИХ ЗАВДАНЬ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

Розвиток та ефективне функціонування сучасних держав неможливе без чіткої стратегії. Послідовна політична стратегія є важливим елементом ефективної внутрішньої та зовнішньої політики. Реалізація національних інтересів і забезпечення національної безпеки також має бути предметом конкретної стратегії дій.

Зрештою, саме реалізація зовнішньої політики розкриває сутність і значення політичної стратегії як конкретного плану національного розвитку на міжнародній арені. Без чітко означених стратегії й тактики національні інтереси держави не будуть досягатися системно й ефективно.

Більше того, недотримання стратегічного планування у сферах національних інтересів може створити або поглибити стагнацію, недовіру та конфлікти в суспільстві, а також негативно вплинути на геополітичні процеси.

Український учений П. Мироненко вивчає політичну стратегію й тактику в умовах нестабільності суспільно-державного розвитку. А. Пойченко розглядає політичну стратегію й тактику в контексті технологій політичної діяльності. В той же час недостатньо представлені дослідження стратегій й тактик у зовнішній політиці держави, а також у збереженні й реалізації національних інтересів і національної безпеки сучасних держав [1].

Стратегію можна розглядати як довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, ідеологічно обґрунтований і екологічно стійкий план, який передбачає постійний аналіз і моніторинг під час реалізації і в кінцевому підсумку спрямований на досягнення успіху.

Стратегія має здатність переходити від абстракції до конкретики у вигляді конкретизованих планів для політичних інститутів [1].

Іншими словами, без стратегії зовнішня політика може перетворитися на неефективну і хаотичну поведінку, що в подальшому може призвести до кризи, зовнішньополітичної невизначеності і навіть до ізоляції держави.

30 липня 2021 р. Рада національної безпеки і оборони схвалила Стратегію зовнішньополітичної діяльності України, і 26 серпня цей документ було введено в дію відповідним указом Президента [2].

У цьому документі здійснено комплексне нормативно-правове упорядкування засад зовнішньої політики України, класифіковано її національні інтереси і пріоритети на світовій арені. У стратегії надається аналіз зовнішньополітичного середовища, окреслюються виклики і загрози, визначаються цілі і напрями зовнішньополітичної діяльності України. У максимально спрощеному вигляді головна теза стратегії виглядає так: для досягнення основної мети – безпеки і процвітання України – необхідними є відновлення миру і